

D 5/01

Genom systematisk och uppsökande tillsyn (SUT) informerar sig Revisorsnämnden (RN) om kvaliteten i revisorers och revisionsbolags verksamhet. Som ett led i denna tillsyn har RN genom stickprov valt ut revisorer som under år 1998 meddelats fortsatt auktorisation. A-son ingår i detta urval och har skriftligen fått besvara ett antal frågor. För att få underlag för en kvalitetsbedömning av A-sons revisionsarbete har RN även tagit del av hans dokumentation över senast utförda revisioner i två aktiebolag. Med hänsyn till vad som framkommit har RN beslutat att överföra SUT-ärendet till ett disciplinärende. De överväganden som legat till grund för detta beslut har sammanfattats i en promemoria över vilken A-son har yttrat sig.

A-sons oberoende som revisor

A-son hade 170 aktiva revisionsuppdrag när SUT-ärendet inleddes våren 2000. Han utövar sin revisionsverksamhet i ett aktiebolag – X AB (revisionsbyrån) – som han ensam äger. Vald revisor i revisionsbyrån var vid denna tidpunkt en godkänd revisor som är styrelseledamot i och ägare till ett aktiebolag i vilket revisionsverksamhet bedrivs. A-son är sedan ett antal år vald revisor i detta bolag. År 1998 valde han den godkände revisorn till revisor i revisionsbyrån. A-son har uppgett att han inte hade någon tanke på att detta kunde ge anledning till misstro mot hans eget oberoende. A-son har nu valt en annan revisor i revisionsbyrån.

RN gör följande bedömning.

En revisor skall enligt 14 § lagen (1995:528) om revisorer (revisorslagen) avböja eller avsäga sig ett uppdrag om det finns någon särskild omständighet som kan rubba förtroendet för revisorns opartiskhet eller självständighet. Det förhållande att företrädaren för en av A-sons revisionsklienter var vald revisor i A-sons revisionsbyrå utgör en omständighet som kunnat rubba förtroendet för A-sons opartiskhet och självständighet i förhållande till denne revisionsklient. RN har i flera disciplinärenden och första gången i januari 1997 uttalat att s.k. korsvis revision är förtroenderubbande. Det har ålegat A-son att känna till RN:s uttalanden.

Dokumentation

Enligt 10 § RN:s föreskrifter (RNFS 1997:1) skall en revisor dokumentera sina revisionsuppdrag. Dokumentationen skall innehålla sådan information som är väsentlig för att revisorns insatser skall kunna bedömas i efterhand. Dokumentationen skall vara tydlig och sammanställd på ett överskådligt sätt. Av dokumentationen skall bland annat framgå vilken granskning som har genomförts, vilka iakttagelser som gjorts och vilka slutsatser som dragits. Underlåtenhet att fullgöra dokumentationsskyldigheten på ett riktigt sätt bedöms som allvarlig eftersom det omöjliggör en analys och en tillfredsställande bedömning av arbetet i efterhand.

RN:s granskning av A-sons dokumentation över utförda revisioner i två aktiebolag har visat att det beträffande väsentliga poster inte framgår vilka granskningsåtgärder som vidtagits. I det ena aktiebolaget utgör t.ex. varulagret en fjärdedel av tillgångarna. Dokumentationen består av ett sammandrag av granskningen enligt ett datorbaserat revisionsprogram. Enligt sammandraget har avstämning skett mot inköpsfakturer varvid svårigheter med avstämningen noterats. Hur omfattande denna granskning varit och vad den resulterat i har inte antecknats.

Dokumentationen innehåller därutöver en kopia av en lagerinventeringslista med ett antal poster förkryssade. Kryssen betyder "inventerat på plats". Övriga använda symboler (inringade siffror och bokstäver) som finns i dokumentationen är inte förklarade. I det andra aktiebolaget finns en sammanställning över betalda källskatter och sociala avgifter. Det framgår inte vem som upprättat sammanställningen eller vad som granskats. Det har antecknats att rutiner för källskatt och sociala avgifter bedöms som goda. Vad denna bedömning grundats på kan inte utläsas. A-son har vid RN:s påpekande om bristerna i dokumentationen redogjort för sin granskning. De revisionsåtgärder som A-son i efterhand uppger sig ha vidtagit skulle ha framgått av hans dokumentation. Sammantaget finner RN att A-sons dokumentation i de av RN granskade revisionsuppdragen har varit bristfällig. A-son har därigenom åsidosatt sina skyldigheter som revisor.

RN:s sammanfattande bedömning

Genom att vara vald revisor i ett aktiebolag vars företrädare samtidigt var revisor i A-sons revisionsbyrå har A-son äventyrat sitt oberoende. Vidare har A-son inte dokumenterat de i förevarande ärende aktuella revisionsuppdragen på föreskrivet sätt. A-son har därmed åsidosatt sina skyldigheter som revisor i så hög grad att han bör meddelas varning.

Med stöd av 22 § andra stycket revisorslagen meddelar RN A-son varning.

Ärendet har avgjorts av RN:s ordförande Lennart Grufberg samt ledamöterna Vilhelm Andersson, Arne Baekkevold, Elisabet Fura-Sandström, Klas-Erik Hjorth, Jan-Erik Moreau, Claes Norberg, Kerstin Nyquist och Gunnar Widhagen. Vid den slutliga handläggningen har i övrigt närvarit kanslichefen Christer Lefrell, chefsjuristen Per Eskilsson, revisionsdirektören Eva Haage samt avdelningsdirektören Gunilla Arvidsson, föredragande.